

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Kž I 2449/05
07.02.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Dragiše Đorđevića, predsednika veća, Nevenke Važić i dr Gligorija Spasojevića, članova veća, sa savetnikom Natašom Banjac, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu protiv optuženog **AA**, zbog krivičnog dela ubistva na mah iz člana 48. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srbije, odlučujući o žalbi branioca optuženog, adv. AB, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Zaječaru K.74/05 od 21.10.2005. godine, u sednici veća održanoj, dana 07.02.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

PREINAČUJE SE presuda Okružnog suda u Zaječaru K.74/05 od 21.10.2005. godine, uvažavanjem žalbe branioca optuženog AA u pogledu odluke o kazni, a po službenoj dužnosti, u pogledu pravne ocene dela i odluke o meri bezbednosti, tako što Vrhovni sud, radnje optuženog AA, opisane u izreci prvostepene presude, pravno kvalifikuje kao krivično delo ubistvo na mah iz člana 115. Krivičnog zakonika ("Sl. glasnik RS" br. 85/05 od 06.10.2005. godine) i za to delo ga **OSUĐUJE** na kaznu zatvora u trajanju od 3-tri godine i 6-šest meseci, u koju mu se ima uračunati vreme provedeno u pritvoru od 29.06.2005. godine, pa nadalje.

Na osnovu člana 87. stav 1. Krivičnog zakonika, prema optuženom se **IZRIČE** mera bezbednosti oduzimanja predmeta i to kuhinjskog noža marke "Bergner" dužine sečiva 13cm, a širine 3cm sa oštrim vrhom.

O b r a z l o ž e n j e

Navedenom prvostepenom presudom Okružnog suda u Zaječaru, optuženi AA, oglašen je krivim za krivično delo ubistvo na mah iz člana 48. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srbije (KZ RS) i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5-pet godina u koju mu se ima uračunati vreme provedeno u pritvoru od 29.06.2005. godine, do pravnosnažnosti presude. Optuženi je obavezan da plati paušal u iznosu od 3.000,00 dinara i troškove postupka u iznosu od 22.401,00 dinara, sve u roku od 30 dana. Prema optuženom je izrečena mera bezbednosti oduzimanja predmeta - kuhinjskog noža marke "Bergner" dužine sečiva 13cm, a širine 3cm, sa oštrim vrhom.

Protiv te presude, blagovremeno je izjavio žalbu branilac optuženog, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i odluke o kazni, sa predlogom da Vrhovni sud ukine pobijanu presudu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovnu odluku.

Republički javni tužilac, u podnesku Ktž.2617/05 od 29.12.2005. godine, predložio je da Vrhovni sud Srbije odbije kao neosnovanu žalbu branioca optuženog AA, a prvostepenu presudu potvrdi.

Vrhovni sud je u sednici veća ispitao pobijanu presudu, razmotrio ostale spise predmeta i stav i predlog Republičkog javnog tužioca, iz napred navedenog podneska, pa je nakon ocene žalbenih navoda i predloga, našao da je žalba branioca optuženog delimično osnovana (u pogledu odluke o kazni), a da povodom žalbe, po službenoj dužnosti, prvostepenu presudu treba preinačiti u pogledu pravne ocene dela i odluke o meri bezbednosti.

Prvostepena presuda ne sadrži bitne povrede odredaba krivičnog postupka koje drugostepeni sud, u smislu člana 380. stav 1. tačka 1. Zakonika o krivičnom postupku (ZKP) ispituje po službenoj dužnosti, pa ni bitnu povredu

odredaba postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP, na koju se ukazuje navodima žalbe branioca da su razlozi presude o odlučnoj činjenici koja se tiče psihičkog odnosa optuženog prema učinjenom delu, nejasni i u direktnoj protivrečnosti sa izrekom i pravnom kvalifikacijom dela, budući da sud prihvata postojanje stanja jake razdraženosti kod optuženog, a istovremeno utvrđuje umišljaj optuženog i to direktni, na lišenje života njegovog sina sada pok. AA1, u kom slučaju bi se radilo o ubistvu, a ne o ovom, privilegovanom ubistvu.

Naime, nejasnosti i protivrečnosti na koje se žalbom ukazuje nema iz razloga što, suprotno shvatanju žalioca, okolnost da se optuženi u vreme izvršenja dela nalazio u stanju afektivne uzbuđenosti koje ima odlike jake razdraženosti, ne isključuje umišljaj optuženog (direktni) na lišenje života jer je, usled takvog psihičkog stanja, sposobnost optuženog za uračunljivost bila bitno smanjena, što znači da njegova sposobnost, uopšte, da shvati značaj radnji koje preduzima i da upravlja svojim postupcima, a samim tim i sposobnost da ima određeni psihički odnos prema konkretnom učinjenom delu (pa i takav koji podrazumeva volju - htenje da određena posledica nastupi) nije bila sasvim isključena, već samo smanjena.

Osporavajući činjenično stanje presude kao pogrešno i nepotpuno utvrđeno u pogledu zaključka prvostepenog suda da optuženi inkriminisane radnje nije preduzeo u nužnoj odbrani, u žalbi branioca ukazuje se na okolnosti koje sud donoseći takav zaključak zanemaruje - da je optuženi osoba u godinama i na izmaku snage, da se branio od napada daleko mlađeg AA1 koji je ispoljio izuzetnu agresivnost i upornost, da je položaj optuženog bio nepovoljniji (sedeći na zemlji za sve vreme trajanja napada) u odnosu na položaj sada pok. AA1 koji je stojeći udarao optuženog, da lokacija povreda na nozi i ruci sada pok. AA1 ukazuje da su pokreti optuženog sa nožem bili usmereni na odbijanje napada i da je i sam optuženi imao povrede - bolnine na telu, od udaraca koje mu je zadavao sada pok. AA1. S obzirom na navedene okolnosti i stanje jake razdraženosti u kojem se optuženi nalazio, po stavu žalioca neprihvatljiv je i zaključak prvostepenog suda da umišljaj optuženog nije bio upravljen na odbijanje napada već na lišenje života njegovog sina AA1, odnosno da je optuženi bio svestan svoga dela i da može doći do tragične posledice, te da istu prihvata.

Međutim, izložene žalbene navode Vrhovni sud ocenjuje kao neosnovane jer nalazi da je prvostepeni sud, na osnovu pravilne ocene svih izvedenih dokaza i odbrane optuženog, pravilno i u potpunosti utvrdio odlučne činjenice, kako one koje čine objektivna obeležja krivičnog dela u pitanju tako i činjenice i okolnosti koje se tiču subjektivnog odnosa optuženog prema učinjenom delu, o čemu je u obrazloženju presude izneo jasne i uverljive razloge koje u svemu prihvata Vrhovni sud.

Na osnovu navoda odbrane optuženog utvrđeno je da je on, u trenutku kad mu se sad pok. AA1 približio sa nožem u ruci, dakle, na samom početku napada, uspeo da mu istragne nož iz ruke i tada je, prema pravilnom zaključku prvostepenog suda, prestao napad sada pok. AA1 na optuženog i samim tim, radnja koju je optuženi nakon toga preduzeo prema, tada golorukom, AA1 - ubod nožem u predelu vrata, ne može se pravdati nužnošću odbrane, a kako ne stoji ovaj institut, to nema ni prekoračenja granica nužne odbrane, o čemu se u žalbi takođe govori.

Navodi žalbe kojima se ponavlja odbrana optuženog iz prvostepenog postupka, da je napad sada pok. AA1 trajao i nakon oduzimanja noža i da je bio takvog intenziteta, da optuženi i zbog položaja u kome je bio i fizičke nadmoći sada pok. AA1 nije mogao uspešno na drugi način odbiti napad već je bio prinuđen da se brani upotrebljavajući nož, te da je to činio nasumičnim pokretima nožem i na taj način naneo povrede sada pok. AA1, neprihvatljivi su. Odbranu optuženog u navedenom delu, prvostepeni sud osnovano nije prihvatio nalazeći da je suprotna izvedenim dokazima. Naime, takvo besomučno udaranje optuženog od strane mlađeg i snažnijeg AA1 i pod okolnostima kako je opisano u odbrani optuženog i ponovljeno u žalbi, nužno bi ostavilo traga na telu optuženog, a po utvrđenju prvostepenog suda, na osnovu medicinske dokumentacije o pregledu optuženog neposredno nakon događaja, na telu optuženog nisu pronađene povrede (osim posekotine na ruci nastale prilikom oduzimanja noža od sada pok. AA1), dok okolnosti nanošenja povrede na vratu sada pok. AA1, snažnim ubodom nožem i izgled rane i pravac pružanja kanala iste (odozgo prema dole) opovrgavaju navode o nasumičnom nanošenju povrede i međusobnom položaju optuženog i sada pok. AA1 prilikom nanošenja iste.

Da je psihički odnos optuženog u pogledu nastupanja smrti njegovog sina AA1 bio takav - da je optuženi hteo tu posledicu, pa da je dakle delo izvršio sa direktnim umišljajem, prvostepeni sud je pravilno zaključio polazeći od okolnosti koje se tiču načina i sredstva izvršenja dela, naime, da je optuženi snažnim udarcem nožem u predelu vrata sada pok. AA1 istom naneo ubodnu ranu dužine 53mm znajući, s obzirom na svoju profesiju mesara, da se radi o delu tela gde se nalaze vitalni organi (krvni sudovi) i da će nanošenje takve povrede imati za posledicu smrt, usled iskrvarenja. Stoga je neosnovan stav žalbe da je zaključivanje prvostepenog suda o navedenoj odlučnoj činjenici neprihvatljivo.

Ispitujući pravilnost primene krivičnog zakona i pri tom imajući u vidu da je 01.01.2006. godine, posle donošenja prvostepene presude, stupio na snagu Krivični zakonik ("Sl. glasnik RS" br. 85/05 od 06.10.2005. godine) koji je, s obzirom na zaprećenu kaznu za predmetno krivično delo (zatvor od jedne do osam godina), blaži za optuženog od zakona važećeg u vreme izvršenja dela, pa je primena istog obavezna u smislu člana 5. stav 2. Krivičnog zakonika (KZ), Vrhovni sud je po službenoj dužnosti (član 380. stav 1. tačka 2. ZKP), preinačio prvostepenu presudu u pogledu pravne ocene dela, tako što je radnje optuženog pravno kvalifikovao kao krivično delo ubistvo na mah iz člana 115. KZ.

Vrhovni sud je pobijanu presudu, uvažavanjem žalbe branioca u delu kojim se presuda pobija zbog odluke o kazni, preinačio tako što je optuženog za učinjeno delo osudio na kaznu zatvora u trajanju od tri godine i šest meseci, nalazeći da je ovako odmerena kazna srazmerna težini dela unekoliko umanjenom kvalifikacijom dela i pobijanom presudom pravilno utvrđenim okolnostima na strani optuženog, olakšavajućim (oženjen, otac jednog punoletnog deteta, delo izvršio u alkoholisanom stanju, od strane sada pok. AA1 često bio izložen napadima i vređanju, oštećena AA2 majka sada pok. AA1 i supruga optuženog nije se pridružila krivičnom gonjenju ni istakla imovinsko-pravni zahtev, izraženo kajanje optuženog zbog izvršenog dela i mišljenje građana sela FD o optuženom kao poštenom čoveku izneto u podnetoj peticiji) i otežavajućim okolnostima (ranija osuđivanost za krivična dela protiv života i tela da nakon izvršenja dela nije ni prišao ni pokušao da pruži pomoć povređenom AA1), te i izraženoj društvenoj osudi za predmetno krivično delo i stepenu krivice optuženog i da će se istom u potpunosti ostvariti svrha kažnjavanja predviđena članom 42. KZ. U izrečenu kaznu optuženom je, primenom člana 63. KZ, uračunato vreme provedeno u pritvoru, kao u izreci ove presude.

Shodno odredbi člana 5. stav 2. KZ, Vrhovni sud je po službenoj dužnosti preinačio prvostepenu presudu u pogledu odluke o meri bezbednosti i optuženom izrekao meru bezbednosti oduzimanja predmeta, kao u izreci ove presude.

Iz svih iznetih razloga, a na osnovu člana 391. stav 1. ZKP, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci ove presude.

Predsednik veća sudija,

Dragiša Đorđević, s.r.

Zapisničar,

Nataša Banjac, s.r.

Za tačnost otppravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

an